Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

liv@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö 29.9.2022

Finavia Oyj:n asiantuntijalausunto –VNS 6/2022 vp Valtioneuvoston selonteko Hiilineutraali Suomi 2035 – kansallinen ilmasto- ja energiastrategia

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Finavia Oyj:ltä asiantuntijalausuntoa asiassa VNS 6/2022 vp Valtioneuvoston selonteko Hiilineutraali Suomi 2035 – kansallinen ilmasto- ja energiastrategia.

Lentoasemayhtiö Finavia Oyj:n oma toiminta on hiilineutraalia

Finavian oma toiminta (rakennusten ja maa- sekä lentoliikennealueiden ylläpito) sen lentoasemilla on jo nyt hiilineutraalia, sillä uusiutuvan energian käytön avulla päästöjä on vähennetty ja jäännöspäästöt kompensoitu korkealaatuisista hankkeista lunastetuilla päästövähennysyksiköillä.

Finavia on laatinut suunnitelman keinoista, jolla se pyrkii omassa toiminnassaan hiilipäästöjen nettonollatasoon tämän vuosikymmenen puoliväliin mennessä ja on sitoutunut tavoitteeseen osana edistyksellisimpiä lentoasemia alan etujärjestö Airports' Council International Europe'n puitteissa. Nettonollapäästöt on mahdollista saavuttaa siirtymällä lämmityksessä sekä ajoneuvo- ja konekalustossa pelkästään uusiutuvaan energiaan ja investoimalla lisäksi hiilen sidontahankkeisiin. Finavia siirtyy omassa toiminnassaan jo vuonna 2023 yksinomaan uusiutuvan energian käyttöön Lapin neljällä matkailulentoasemalla.

Lentoliikenteen päästöjen hallinta globaalilla tasolla on välttämätöntä

Kv. siviili-ilmailujärjestö ICAO päätti yleiskokouksessaan 7.10.2022 asettaa kv. lentoliikenteen (lentotoiminnan) pitkän aikavälin

päästötavoitteeksi nettonollapäästöt vuoteen 2050 mennessä. Keinot tähän pääsemiseksi ovat mm. uuden lentokoneteknologian käyttöönotto (mm. sähkö- ja vetyvoimaisuus), ilmatilan käytön tehostaminen sekä uusiutuvat lentopolttoaineet (sustainable aviation fuels, SAF).

Kansainvälinen lentoliikenneala on ollut ensimmäinen toimiala, joka on jo 2016 sopinut sektorikohtaisesta, globaalista hiilipäästöjen hallintajärjestelmästä. Kyse on kv. siviili-ilmailujärjestö ICAO:n puitteissa jäsenmaiden välillä sovitusta CORSIA-järjestelmästä.

Hiilineutraali Suomi 2035

Laadittu strategia on erittäin kattava kokonaisuus Suomen energian käytöstä ja hiilipäästöjen vähentämisestä. Se käsittelee lentoliikennettä sekä lentoasemien pitämistä vain yleistasolla.

Finavia kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu yleisellä tasolla seuraavaa.

Vihreä sähkö ja sen varastointi

Hiilipäästöjen vähentämisen kynnyskysymys on fossiilisten polttoaineiden käytön korvaaminen joko sähkövoimalla tai uusiutuvilla tai kokonaan päästöttömillä polttoaineilla. Tuotettava sähkö on oltava päästötöntä. Tämä tulee lisäämään tuuli- ja aurinkosähkön tuotantoa, mikä lisää sähköjärjestelmän säätämisen tarvetta. Suomessa tulee tukea sähkön varastointia sekä isossa että pienessä mittakaavassa erilaisin teknisin ja taloudellisin toimin. Yhtenä vaihtoehtona on suotuisissa olosuhteissa tuotetun sähkön varastointi vedyn muodossa. Tämä tukee myös vedyn suoraa käyttöä voimanlähteenä liikkuvissa koneissa, kuten raskaassa liikenteessä ja maanrakentamisessa sekä tulevaisuudessa lentokoneissa.

Luotava tehokkaammat mekanismit kotimaisten hiilensidontahankkeiden tulemiseen

Suomen maankäyttösektorin aikaansaama hiilen sidonta lasketaan mukaan valtion hiilitaseeseen. Ns. kaksoislaskennan välttäminen johtaa siihen, että kotimaassa kehitettävät projektit hiilen sidonnan tehostamisessa ovat vaikeasti tuotteistettavissa hiilipäästöjen kompensaatiomarkkinoille. On tärkeää luoda säädöspuitteet, jotka edesauttavat maanomistajia ja hankekehittäjiä tuotteistamaan kehitetyllä hiilensidonnalla aikaansaadut hiilinielut, mikä tukisi hankkeiden yleistymistä.

Päästöjen vähentämishankkeet muissa maissa

Päästöjen vähentämisen suunnittelussa on olennaista laskea päästövähennyskustannus (euroa/tonni CO_2). Kansainvälisessä yhteistyössä on edelleen tarkasteltava keinoja, jolla kehittyneet maat voivat tukea päästöjen vähentämistä ja energiaomavaraisuutta kehittyvissä maissa, ja laskea näiden toimien hyödyt osaksi maakohtaisia toimenpiteitä. Päästövähennyshankkeet ovat usein teknis-taloudellisesti merkittävästi tehokkaampia toteuttaa kehittyvissä kuin kehittyneissä maissa. Samalla voidaan usein myös tuottaa muita paikallisia hyötyjä.

Lentoliikenteen moninkertainen sääntely

Lentoliikenteen päästöjen sääntely uhkaa muodostua monimutkaiseksi kokonaisuudeksi, jossa kansainvälisen tason keinojen (CORSIA) ja yhteisötason regulaation (mm. lentoliikenteen päästökauppa ja tulossa olevat Fit-for-55-paketin velvoitteet) lisäksi riskinä ovat kansallisesti päätettävät toimet (kuten lentovero). Finavia pitää tärkeänä, että EU:n lentoliikennettä koskevat päätökset laaditaan siten, että ne tukevat globaalin lentoliikenteen päästöjen vähentämismekanismeja ja että Suomessa ei aseteta EU-tasoa tiukempia päästötoimia eikä omia kansallisia mekanismeja.

Lisätiedot

Lisätietoja Finaviassa antaa kestävän kehityksen johtaja Mikko Viinikainen, puhelin 020 708 2276, mikko.viinikainen@finavia.fi.

FINAVIA OYJ
Tekniikka, vastuullisuus ja turvallisuus

Mikko Viinikainen
johtaja, kestävä kehitys

Tiedoksi

Toimitusjohtaja
Markkinointi, viestintä ja asiakaskokemus
Lentoasemaverkosto
Tekniikka, vastuullisuus ja turvallisuus
Lakiasiat
Lennonvarmistuksen johtaminen
Reittikehitys

\\ill\ymparisto\Lausunnot\Hiilineutraali_Suomi_2035\FINAVIA_5019_VNS_6-2022_Hiilineutraali_Suomi_2035_Finavian_asiantuntijalausunto_10102022.docx, 54 kb, 10.10.2022 11:51, by Viinikainen Mikko